

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Het Paradys Der Gheestelijcke En Kerckelycke
Lof-Sangen, Op de principaelste Feest-daghen des
gheheelen Jaers**

Afhakker, Aegidius

T'Shertogenbosch, 1627

Voord-Reden, Van het wit ende eyndt deses Boecks.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55083](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55083)

VOOR-REDEN,
Van het wit ende eyndt
deses Boecks.

EN fiet dat de menschen van alle natien (als van den *Antheur* der naturen beweegt zijnde) den *sangh* gebruycken , ofte als een *vermakelycke verweckinge* der *zielē* tot hare *wercken*, ofte als een *nyt-berstende vrucht* ende *ontluyckende bloeme* *nyt* de *levendige aerde* van *onsen wille* , *ny* *opgheweckt* zijnde door de *klare Sonne* des *verstants*, *licht schynende* door de *bewelycke locht* der *gheneghentheden* , alle *duystere wolcken* des *droefheyts* daer *ny* *verdreven* zijnde. *VWie* sal dan *onse Neder-landers* het *singhen* kunnen ofte *moghen verbieden*, als *sy 't selve* ter *gelegener tijdt* ende *plaetse* te *wercke stellen* ? *Insonderhey*t , *dewyl* de *H. Schrif*t*ure* op *verscheyden plaetsen* alle *menschen* *vermaent* om *Godt* met *Lof-sangen* te *prysen*. *Sullen* *sy* dan *Lof-sanghen*

Voor-reden.

singhen soo moeten sy die oock hebben. Ende van waer sullen sy die krijgen? 't en zy die ghenighe die haer op de Dicht-kunst verstaen ende door geleertheit het goet van het quaet kunnen onderscheyden, haer gewerdigen kunnen arbeyd daer aen te besteden? 't Welck also tot noch toe seer sober geschiet is, so hebben de slechte menschen, in Liedekens te dichten, dickwils haer selven slechtelyck moeten behelpen. Ende is voorwaer een onverdragelycke sake, dat men siet, dat so om ketterijen te planten, als om den brant der onsuiverheyte (recht of die noch niet genoeg ontsteken en waer) aen alle kanten voort te stichten, kunstighe Rede-ryckers ende Poëten oft Verssen-dichters gevonden worden: die door kunne Spiegelē der minnen, ende dierghelycke bordeel-boecken, so met naeckte figuren als met wyt-ghekipte woorden het ampt van den tenteerder, den geest des onsuiverheyt, so levendigh bedienen, dat sy de menschen hier door, als door der Syrenen sangh, van haer verstant t'eenemaal berooven, ja als door den beker van Circe in Verckens so veranderen, dat sy al
haer

Voor-reden.

haer leven lang in den stinckenden poel der onreynigheyt haer wentelen, ende als Peerden ende Muyl-esels sonder verstandt den lust des vleeschs na-jaghen: oock soo onbeschaemt haer kryten ende jancken door de onkuyfche dichten ende liedekens laten hooren, gelyck een deel blakende honden om een ritsige teeve loopende. Ende nochtans hieren-tusschen tot noch toe qualyck ymant gevonden is, die onse Neder-landers, om Godt ende sijne vrienden ofte de deugd te loven, ende also tot een suyvere, eerlycke, ende Goddelycke liefde, tot cieraet der zjelen, verweckt te worden, den wegh met behoorlycke kunste bereydt heeft. Want behalven 't Priel der geestelijcke melodijen, voor ses Iaren, ende Iusti Harduinij Goddelycke Lof-sangen, voor-ledē jaer 1620. in Vlaenderen eerst nyt gegeven, hebbe ick geen Geestelyck Liedt-boeck, met behoorlycke kunste der dichtinge gemaect, kunnen vinden. Ick swighe noch andere fouten van onwetenheydt, in veel van de oude lied-boecken begaen, de welcke den verstandighen mishaghen.

Voor-reden.

Aengaende in 't bysonder 'tgebruyck deser ofte diergelycker lof-sangen in de Kerkelycke vergaderinghe, hoe veer 't selve sal moghen geduldt worden, wil ick die genighe laten oordeelen die dat toe-staet te oordeelen: als niet willende in 't minste verhinderen het loflyck ende treffelyck gebruyck des Latynschen sangs in den gemeynen Godtsdienst der H. Kercke. Den welcken in sijn geheel blyvende, onder de kinder-leer, en in vergaderingē der Broederschappen ofte andere ghelegentheden, eenige van dusdanige lof-sangen te singhen dunckt my niet onbequaem, om (nevens andere Gheestelycke vruchten) hen den moed te doen sincken die daer roemen op hunne Nederlandsche Psalmen: als of den Koningh David selver die voor hen-lieden op eenen Nederlantischen rym gestelt hadde, ende als of het al 't suyver Godts woort ware, 't ghene sy daer in singhen: Waer van sy nochtans geene sekerheyte en kunnē hebben. Want nademael de Psalmen van den Koning David in 't Hebreusch gheschreven zyn, soo en kan men niet seker weten dat de over-gesette Psalmen,

Voor-reden.

men, ofte Davids Psalmen, ofte Godts woordt ghenoeemt moghen worden, 't en zy men voor seker weet dat de oversettinge na den rechten sin, ende door den selven H. Geest, diese door den Propheet David ghesproken heeft, gheschiedt zy. Als blyckt 2. Petr. 1. v. 20. 21. Ende wie sal dit van de oversettinge der twistige ende gescheurde Kettens kunnen hopen, ick swygh seker weten? Bysonder als men aenmerckt dat om de eene tael op rym in d' ander over te settē, groote verandering, af-doen ende toe-doen der woorden vereyscht wort: Ende hier-en-boven in de Psalmen, sō sy in 't Hebreusch ghelesen worden, vele sware ende twyffelachtige spreucken gevonden worden, in de welke den Over-setter wyt verscheyde sinne eenen sin na sijn verstandt ramende, lichtelyck kan bedrogen worden, ende oock andere bedriegen. Dewyl dan den rechten sin der Evangelischer Historien, de wercken der Apostelen, &c. niet minder Godts woort en is als den rechten sin der Psalmen Davids, blyckt ghenoeghsaem, dat de Lofsangen die de mysterien des Nieuwen Testaments

Voor-reden.

staments verklaren, niet minder Godts
woordt en moghen gheuoemt worden als de
Nederlantsche Psalmen, als sy niet minder
met den rechten sin der H. Schrifture over
een en komen. Ende hebbē als dan de gemel-
de Lof-sangen noch een groot voordeel bovē
die over-ghesette Psalmen, nopende de my-
sterien daer sy van handelen. Want aen-
ghesien den Koningh David in sijn Psalmen
den lofende eere Godts soo verre alleen ver-
breyde als God sijn heerlyckheit in dien tij-
de vertoonde, ende den staet des Ouden Te-
staments toe-liet, in'twelcke in figuren, als
door eenen doeck, de glorie des Nieuwen
Testaments duysterlyck gesien wiert: Maer
nu in de Euangelische schriften veel klaer-
der de heerlyckheit des Heeren vertoont is
in't mysterie van de H. Drieuuldigheit,
van de Mensch-wordinge, leven, doot ver-
rysenisseende Hemel-vaert onses Midde-
laers Jesu Christi, van de instellinghe der
H. Sacramenten, van de sendinghe des H.
Geests, &c. So is gheuoeghsaem te mercken
dat de weerdigheydt des Nieuwen Testa-
ments een klaerder lof des Heeren voor dese

wel-

Voor-reden.

weldaden vereyscht, als de Ioden ghehade hebben, ende noch dagelycks ghebruycken. Dewelcke nochtans der Psalmen Davids in 't Hebreusch singende, meerder oorsake hebben om haer op Godts woort te roemen, als de Keters hare onsekere oversettinghe singende. Kennelyck is 't oock dat de Christelycke waerheyt meerder als de Joodsche tot devotie ende liefde Godts is verweckende. Vaerom den H. AVGVSTINVS in 't beginsel sijnder bekeeringe (niet tegenstaende datter oock de Psalmen Davids in de Kercke van Milanen gesongen wierden) nochtans te kennen gheeft, dat hy meerder beweegt is gheweest door de Hymnen ende Lof-sangē, versch van den H. AMBROSIVS gemaect, als door de Psalmen: in 't negende boeck sijnder belijdenisse, cap. 6. aldus schryvende: Hoe seer schreyde ick onder de Hymnen ende Lof-sangen, grondelijck beweegt zijnde door de soet-luydende voyfen uwer Kercke! Dese voyfen luyden in mijne ooren, ende uwe waerheydt vloeyde al smeltende in mijn herte. Hier uyt rees ende ontstack een affectie der

Godt-

Voor-reden.

Godtvruchtigheyt, ende mijne tranen liepen over mijne wangen, ende my was wel met haer, &c. Voorts ghelyck den Koningh David in sijne Psalmen somwilen verhaelt de deughden van Abraham, Isaac, Jacob, Joseph, Moyses, Aaron, ende andere Heylighen des Ouden Testaments, soo vereyscht de reden oock, dat Godt in sijne Heylighen des Nieuwen Testaments met Lof-sanghen sal ghepresen worden, ende de Christenen alsoo verweckt, om na 't exempel der Heylighen weerdigh te wandelen in den roep daer sy van Godt in geroepen zijn. Op dat sy den enghen wegh in de gemeynschap der Heylighen wandelende, hier naemaels oock by de Heylighen ter goeder herberge souden moghen geraken; ende aldaer onder onsen Hooghen - Priester I E S V S Christus voor den throon der H. Drievuldigheydt, in 't geselschap der Enghelen, het eenwigh Sanctus in der eenwighheydt singhen.

A M E N.

Den